

การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1*

กานต์เลิศ ก้อนหิน¹

กิติพงษ์ ลือนาม² กานต์ เนตรกลาง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สภาพ ปัญหา และศึกษาแนวทางแก้ปัญหา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำนวน 108 โรงเรียน โดยมีครู ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 108 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี แอล เอส ดี ของฟิชเชอร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาโดยภาพรวม มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกขั้นตอน อีกทั้งนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ปัญหา/ การประกันคุณภาพภายใน/ โรงเรียน

*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พ.ศ.2555

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

**A Study of the States, Problems and Solutions of School Internal Education
Quality Assurance Operation under Nakhon Ratchasima Primary
Educational Service Area Office 1***

Kanlert Konhin¹

Kitipong Luenam² Kant Netklang³

Abstract

The objectives of this research were to study and to compare the problems, and to find solution on internal quality assurance operation of schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1 classified by school size. The samples were 108 schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1 whose data were given through teachers responsible for internal quality assurance operation. Interviewees on solutions were 9 school administrators. The research instruments were a questionnaire and a semi-structured interview form. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and paired test by LSD of Fisher.

The finding were as follows:

1. The state of internal quality assurance operation of school on 8 dimensions were at a high level, while the problems were at a medium level.
2. The comparison on internal quality assurance operation of schools classified by school size, as a whole, found no insignificant difference, while the problems were significantly different at the .05 level.
3. The solution on internal quality assurance operation of school both administrators and related person should create understanding and awareness to the importance of education standard setting of school based on school context and should enrich all procedures stakeholders on internal quality assurance operation of school including bringing the implementing results to develop school quality assurance process continuously.

Keywords: problem/ internal quality assurance/ school

* Research Article from thesis for the Master of Education degree, in Educational Administration program, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand, 2012

¹ Student in Master of Education degree, program in Educational Administration, Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

² Lecturer, Faculty of Education in Nakhon Ratchasima Rajabhat University (Thesis Advisor)

³ Assistant. Professor, Faculty of Education, in Nakhon Ratchasima Rajabhat University (Thesis Advisor)

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งนี้รวมถึงประเทศไทยยังได้ปฏิรูปการศึกษาไทยในปี พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2556 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, น. 2) โดยจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดกลไกการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการศึกษา และเป็นแรงกระตุ้นในการวางแผนงานด้านการพัฒนาและประกันคุณภาพ (Mehall, 2001, p. 4254-A) ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด จัดให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ให้มีการเสนอผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดให้ สมศ. จัดทำข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้รูปแบบ วิธีการให้เป็นไปตาม กฎกระทรวง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, น. 14)

จากการศึกษาผลการวิจัยสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในหลายระดับ พบว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นตัวแปรในการทำให้ผลการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเกิดปัญหา เช่น ปัจจัยด้านบุคลากร งบประมาณ การมีส่วนร่วม และขนาดสถานศึกษา ซึ่งมีปัญหาเกิดขึ้นแตกต่างกันตามปัจจัย (ประทีป แดมกลาง, 2550, น. 114-115) และนอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบอีกว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในด้านปัจจัยสนับสนุน กล่าวคือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ที่มีปัจจัยสนับสนุนน้อย จะขับเคลื่อนแผนงานคุณภาพการศึกษาได้น้อย ทำให้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบมาถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ทนงค์ บุญช่วย, 2548, น. 98)

จะเห็นได้ว่าระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกมีเป้าหมายสูงสุดคือ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เนื่องจากมีกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีการติดตาม ตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด และใช้ในการประเมินคุณภาพการภายนอก จาก สมศ. ทำให้สถานศึกษาต้องปรับแนวทางการดำเนินงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาคำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยตามกฎกระทรวงฯ พ.ศ. 2553 ทั้ง 8 ด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการติดตามสภาพการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

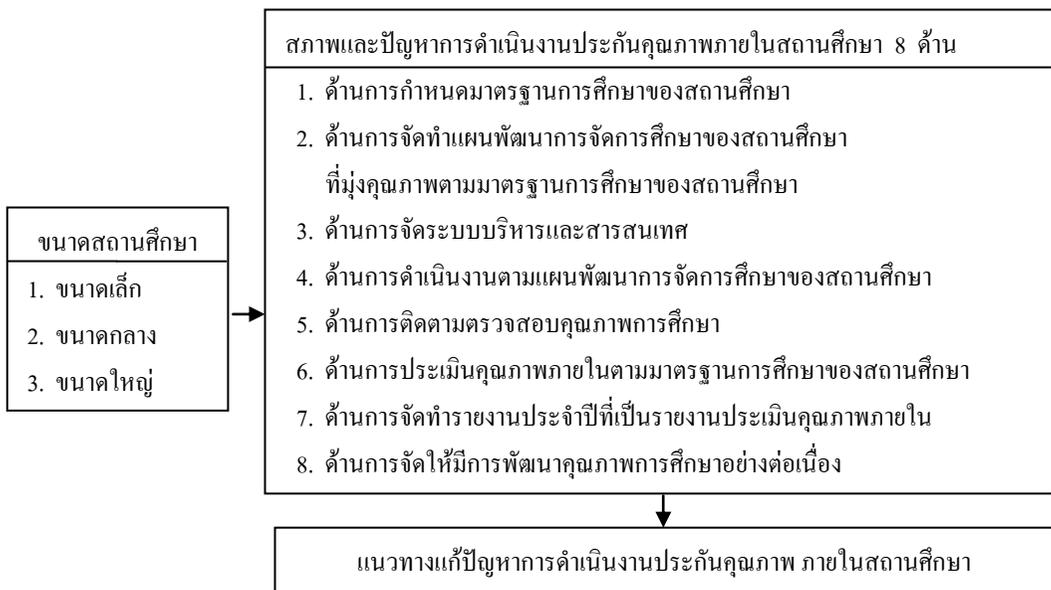
1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน
2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ทั้ง 8 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 6) แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 144 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 108 โรงเรียนจำแนกเป็นขนาดเล็ก 38 โรงเรียน ขนาดกลาง 37 โรงเรียน และขนาดใหญ่ 33 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, น. 40) ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ โดยมีผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน รวม 108 คน และกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชนิด คือ

1. แบบสอบถามสภาพปัญหาและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 8 ด้าน จำนวน 104 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.970 และ 0.973

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อเสนอความคิดเห็นแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พิจารณาผลจากข้อคำถามของแบบสอบถามตอนที่ 3 จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีระดับค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ถึงมากที่สุดแต่ละด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2554- วันที่ 20 มีนาคม 2555 และส่วนหนึ่งส่งทางไปรษณีย์ ในกรณีที่แบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ที่สถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จาก สมศ. รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553) และได้ค่าคะแนนอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 9 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 102-103) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตาม กฎกระทรวงฯ 8 ด้าน	ระดับสภาพ		แปล ผล	อันดับ	ระดับ ปัญหา		แปล ผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.23			0.56	มาก		
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.27	0.60	มาก	1	2.58	0.89	ปานกลาง	4
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.20	0.55	มาก	5	2.54	0.91	ปานกลาง	5
ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	4.14	0.62	มาก	6	2.65	0.87	ปานกลาง	2
ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.03	0.65	มาก	7	2.60	0.80	ปานกลาง	3
ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.22	0.54	มาก	3	2.34	0.83	น้อย	6
ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน	4.21	0.61	มาก	4	2.29	0.91	น้อย	8
ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.02	0.50	มาก	8	2.31	0.94	น้อย	7
รวมเฉลี่ย	4.16	0.50	มาก		2.51	0.76	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนระดับปัญหาโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน ระดับน้อย 3 ด้าน

2. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดย

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบแบบ LSD (Least Significant Difference) ของฟิชเชอร์ แสดงในตารางที่ 2-6

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.437	.218	.686	.506
	ภายในกลุ่ม	105	33.432	.318		
	รวม	107	33.869			
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ ศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.574	.787	2.178	.118
	ภายในกลุ่ม	105	37.935	.361		
	รวม	107	39.509			
ด้านการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.072	.536	1.783	.173
	ภายในกลุ่ม	105	31.572	.301		
	รวม	107	32.645			
ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.554	.277	.710	.494
	ภายในกลุ่ม	105	41.010	.391		
	รวม	107	41.565			
ด้านการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.647	.323	.761	.470
	ภายในกลุ่ม	105	44.649	.425		
	รวม	107	45.296			
ด้านการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.037	.519	1.745	.180
	ภายในกลุ่ม	105	31.210	.297		
	รวม	107	32.248			
ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายใน	ระหว่างกลุ่ม	2	.305	.152	.307	.736
	ภายในกลุ่ม	105	52.042	.496		
	รวม	107	52.346			
ด้านการจัดให้มีการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	.035	.018	.062	.940
	ภายในกลุ่ม	105	29.808	.284		
	รวม	107	29.843			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.479	.240	.973	.381
	ภายในกลุ่ม	105	25.873	.246		
	รวม	107	26.353			

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	11.129	5.564	7.267*	.001
	ภายในกลุ่ม	105	80.404	.766		
	รวม	107	91.533			
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	5.054	2.527	3.284*	.041
	ภายในกลุ่ม	105	80.804	.770		
	รวม	107	85.859			
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.203	1.601	1.952	.147
	ภายในกลุ่ม	105	86.124	.820		
	รวม	107	89.326			
ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	6.128	3.064	4.277*	.016
	ภายในกลุ่ม	105	75.209	.716		
	รวม	107	81.336			
ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.680	1.340	2.123	.125
	ภายในกลุ่ม	105	66.282	.631		
	รวม	107	68.962			
ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.952	1.976	2.931	.058
	ภายในกลุ่ม	105	70.791	.674		
	รวม	107	74.743			
ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.728	.864	1.028	.361
	ภายในกลุ่ม	105	88.242	.840		
	รวม	107	89.970			
ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	2.560	1.280	1.452	.239
	ภายในกลุ่ม	105	92.577	.882		
	รวม	107	95.137			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.071	2.035	3.640*	.030
	ภายในกลุ่ม	105	58.718	.559		
	รวม	107	62.788			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบรายคู่ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	(\bar{X})	ใหญ่	กลาง	เล็ก
		2.45	2.52	3.16
ใหญ่	2.45	-	0.07	0.71*
กลาง	2.52		-	0.64*
เล็ก	3.16			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบรายคู่ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	(\bar{X})	ใหญ่	กลาง	เล็ก
		2.42	2.42	2.88
ใหญ่	2.42	-	0.00	0.46*
กลาง	2.42		-	0.46*
เล็ก	2.88			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบรายคู่ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ขนาดของโรงเรียน	(\bar{X})	ใหญ่	กลาง	เล็ก
		2.37	2.59	2.95
ใหญ่	2.37	-	0.22	0.58*
กลาง	2.59		-	0.36
เล็ก	2.95			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ได้จากสรุปปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจากแบบสอบถามที่ได้วิเคราะห์ผลโดยรวม นำปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ระดับปานกลางถึงระดับมากที่สุด ด้านละ 3 ข้อ มาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ รายด้าน ทั้ง 8 ด้าน วิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive method) คือ พิจารณาความเหมือนกัน และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุป แล้วบรรยายวิเคราะห์ใช้การสรุปข้อมูลเชิงพรรณนาเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า มีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน โดยสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

2. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไม่แตกต่างกันส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ มีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้าน พบว่ามี 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบแบบ LSD (Least Significant Difference) ของพิชเชอร์ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

3.1 ปัญหาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบและควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ร่วมเสนอแนะ เพื่อระดมความคิดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์หรือจุดเน้นของสถานศึกษา ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการหรือจัดศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารควรสร้างความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยใช้เทคนิคมุมมองหลายด้าน ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ควรสร้างแรงกระตุ้นให้เข้าใจถึงประโยชน์ของการนำข้อมูลจากการประเมินทุกระดับมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.3 ปัญหาการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ผู้บริหารควรพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการด้านสารสนเทศในรูปแบบคณะกรรมการ ควรมีแผนพัฒนาบุคลากรในด้านนี้โดยตรง สนับสนุนเครื่องมือ สื่อด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยควรแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษาชี้แนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารระบบสารสนเทศ

3.4 ปัญหาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารควรมอบหมายงานตามโครงสร้างให้ตรงกับความสามารถของบุคลากรในลักษณะบูรณาการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน ในกรณีขาดแคลนบุคลากรควรขอความร่วมมือจากชุมชนในลักษณะเป็นวิทยากรท้องถิ่น หรือ ครูภูมิปัญญา ในส่วนของงบประมาณที่ขาดแคลนควรระดมทุนหรือตัดทอนโครงการบางโครงการ โดยการบริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รวมทั้งมีการ ติดตาม นิเทศ โดยผู้บริหารเป็นระยะ

3.5 ปัญหาด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการสร้างความตระหนักในการติดตาม ตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีภาวะผู้นำและเป็นกลไกสำคัญเพื่อสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายอันเป็นฐานที่มั่นคงต่อการบริหารงานคุณภาพ และควรให้ความสำคัญในการสร้างเครื่องมือ และกำหนดกรอบและแนวปฏิบัติให้สอดคล้องตามขอบข่ายการติดตามตรวจสอบระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลไกการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็งเนื่องจากการประเมินภายนอกจาก สมศ. มาแล้ว 2 รอบ จึงทำให้ผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) เข้าใจบทบาทหน้าที่ ที่จะช่วยขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อไปสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษา มีการประสานงาน เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลวิจัยได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษฎา กูระมะสุวรรณ (2545) ที่พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ ปรีดา ภาณุรักษ์ (2548) ที่พบว่า การประกันคุณภาพภายในมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการสร้างกลไกความเข้มแข็งให้แก่ผู้ที่มีส่วนร่วม ได้ช่วยกันขับเคลื่อน สนับสนุนระบบประกันคุณภาพภายในให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Hayward (1998) ที่ได้ทำการวิจัยกระบวนการบริหารคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในประเทศแอฟริกาใต้ ผลวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนได้เสียของโรงเรียนสามารถปรับปรุงคุณภาพครู และผู้เรียนได้

2. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีปัญหาด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่สถานศึกษาได้ปฏิบัติและดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลกระทบเกิดขึ้นไม่มากนัก ส่วนใหญ่ปัญหาจะเกิดขึ้นในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งขาดปัจจัยสนับสนุนในการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เช่นปัจจัยด้านงบประมาณ บุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับ ประทีป แดมกลาง (2550) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 และพบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนะ เหาะสูงเนิน (2546) ที่พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยให้ถือว่าระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (วารินทร์ สิ้นสูงสุด และวันทิพย์ สิ้นสูงสุด, 2543, น. 5) ซึ่งทุกโรงเรียนต้องดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานหน่วยงานต้นสังกัดและเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จึงทำให้โรงเรียนเกิดความตระหนัก สร้างความเข้มแข็งต่อระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้องกับ ทนงค์ บุญช่วย (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยยึดมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพในมากขึ้น

4. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยสนับสนุนในด้านทรัพยากรที่มีอยู่แตกต่างกัน กล่าวคือโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัจจัยสนับสนุนค่อนข้างจำกัดต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ที่จะนำมาขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังที่ทนงค์ บุญช่วย (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแตกต่างกัน และกฤษฎา กุระสุวรรณ (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี และพบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาคำเนินงานประกันคุณภาพภายในแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ภาพรวมของปัญหาเกิดจากการขาดปัจจัยสนับสนุนในการดำเนินงาน

5. แนวทางแก้ปัญหาคำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ผู้บริหารควรสร้างความรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพภายใน โดยเลือกยุทธศาสตร์ในการจัดทำแผนพัฒนาให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งประทีป แดมกลาง (2550, น. 119) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาคำประกันคุณภาพภายในและให้แนวทางไว้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่สนับสนุนได้ทุกสภาพบริบทของโรงเรียน และเป็นไปตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น. 15) ที่สนับสนุนแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และนอกจากนี้ต้องเป็นไปในลักษณะเชิงพัฒนาตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) และนำผลการประเมินย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนาประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็งและอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรสร้างความเข้มแข็งต่อระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดให้มากยิ่งขึ้น โดยการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง เพราะจากผลการวิจัยพบประเด็นที่จะต้องเน้นระบบการนิเทศ ติดตาม อย่างต่อเนื่อง ที่จะเป็นแรงกระตุ้นให้โรงเรียนได้นำข้อมูลและผลการประเมิน มาสะท้อนผลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป

2. สำหรับสถานศึกษา ควรสร้างความยั่งยืนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการเน้นการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมจะสร้างความเข้มแข็ง และสามารถ ขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 8 ด้านได้ดี แม้จะขาดปัจจัยอื่นสนับสนุนไปบ้างก็ตาม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในตัวแปรอื่น ๆ และตามทัศนะของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้เห็นความแตกต่าง เช่น กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เช่น ปัจจัยด้านทรัพยากรท้องถิ่น สภาพบริบทของพื้นที่ที่ตั้งของสถานศึกษา รายได้ชุมชน
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำทางวิชาการ
4. ควรเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษฎา กุระสุวรรณ. (2545). *การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). สถาบันราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- ทงนงค์ บุญช่วย. (2548). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประทีป แดมกลาง. (2550). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- ปรีดา ภาณุรักษ์. (2548). *การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกิ่งอำเภอสระใคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วิณะ เหาะสูงเนิน. (2546). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

- วารินทร์ สิ้นสูงสุด, และวันทิพย์ สิ้นสูงสุด. (2543). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตบัณฑิตธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พรินทิวานกราฟฟิค.
- Hayward, Richard Pleydell Drury. (1998). *Action research on total quality education In a South African primary school*. In Dissertation Abstracts International. <http://www.buu.ac.th/dao/detail.nsp>. [2003, December 12].
- Mehall, Lynette Hallman. (2001). *Examining the impact of the Illinois quality assurance review process: Changes in curriculum, instruction, and assessment in reading in two middle schools*. Doctoral Dissertation, University of Illinois.
